

Nr 4.

Av herr **Gabrielsson**, om viss ändring i villkoren för erhållande av bidrag från statens avdikningsanslag.

Enligt gällande bestämmelser för statens avdikningsanslag (Kungl. kung. den 11 juni 1926, nr 257/1926) kan bidrag från nämnda anslag endast beviljas till företag, för vilka förslag upprättats vid syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen. Denna bestämmelse torde hava tillkommit för säkerställande av företagens framtida underhåll, i det att i vattenlagens 13 kap. 17 § bestämmes, att om viss fastighet försummar underhåll av dike, för vars upptagande län eller bidrag av allmänna medel erhållits, äger Konungens befallningshavande eller den myndighet Konungen bestämmer att på den försumliges bekostnad låta bota bristen. Eftersom syneförrättning endast kan sökas av jordägaren och det i första hand ankommer på denne att utföra och underhålla företaget, är arrendator eller brukare endast betalningsskyldig i den mån detta är avtalat mellan honom och jordägaren eller av domstol kan anses skäligt. Av ålder hava arrendatorer och andra innehavare av jord tillhörig staten eller allmän anstalt kunnat erhålla statsbidrag till dikningsföretag, om de för vederbörande myndighet framlagt sådan plan för företaget, att den kunnat godkännas, och hava de vid bidragets beviljande ålagts ställa sig till efterrättelse de villkor myndigheten i fråga angivit för dikningstillståndets beviljande. Detta sätt för erhållande av statsbidrag till dikning har i stor utsträckning begagnats av innehavare av odlingslägenheter, skogstorp m. m. å våra kronoparker. För närvarande är syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen obligatorisk även för företag, som endast beröra statens mark, om till företaget skall kunna beviljas statsbidrag. Innehavaren av lägenheten måste därför söka vederbörande myndighets tillstånd att söka sådan förrättning, och har för närvarande överjägmästaren rätt att bevilja tillstånd, då saken gäller lägenhet å kronopark. Genom syneförrättningen lägges kostnaden såväl för denna som för företagets utförande och underhåll å jordägaren i första hand, d. v. s. å staten. Staten får dock icke betungas med dessa kostnader, varför för tillståndets beviljande fordras, att lägenhetsinnehavaren förbinder sig att svara för alla med syneförrättningen förenade kostnader samt åtager sig att ensam bekosta såväl företagets utförande som framtida underhåll. För dessa åtaganden har han dessutom att ställa borgen, som av överjägmästaren kan godkännas. Med kännedom om kronotorparnas allmänna ekonomiska möjligheter kan man lätt förstå huru betungande

denna skyldighet är. Många företag hava icke kunnat komma till stånd, därför att lägenhetsinnehavaren icke kunnat skaffa borgen. Denna måste lämnas innan kostnaden för arbetet är känd, och då den dessutom omfattar framtida underhåll för obegränsad tid, inses utan vidare, att svårigheten att erhålla borgen lätt blir oöverkomlig. Syneförrättningen kommer att beröra endast en intressent (jordägaren) och denna är staten. Syneförrättning å en intressents mark omfattar förutom förslaget upprättande endast en prövning av företagets laglighet och inverkan å motstående intressen samt ett betryggande av företagets underhåll. Då företaget endast gäller statens mark åligger det vederbörande myndighet att pröva företagets laglighet och inverkan å motstående intressen redan innan tillstånd till dikningen lämnas, och genom syneförrättningen vinnes endast, att den ena myndigheten får uppsikt över den andras underhåll av diken. (Jämför vattenlagens 13 kap. 17 §.) Detta torde dock icke vara avsett, ty nog torde t. ex. domänstyrelsen bättre än länsstyrelsen kunna tillse att diken å kronopark bliva tillbörligt underhållna. Syneförrättning å mark, som i sin helhet tillhör staten eller allmän anstalt, är således fullständigt meningslös och åsamkar endast innehavaren ökade kostnader för dikningsförslaget upprättande samt hindrar honom genom svårigheten att anskaffa erforderlig borgen för vid borgens tecknande obekanta kostnader i många fall från att erhålla statsbidrag till ofta nödvändiga dikningsföretag.

På grund härav får jag vördsamt hemställa,

att i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1926 angående villkoren för statsbidrag från statens avdikningsanslag mom. 2 måtte få följande lydelse: Förslag — — — vattenlagen, dock vare sådan syneförrättning icke erforderlig beträffande dikningsföretag, som endast beröra mark tillhörig staten eller allmän anstalt. Därjämte — — — föreskrifter.

Stockholm den 10 januari 1931.

Nils Gabrielsson.